

به نام خداوند جان و خرد

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

معاونت امور فرهنگی

دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی

ستاد هماهنگی شهرها و روستاهای دوستدار کتاب

طرح راه اندازی و شکل گیری

کسب و کارهای فرهنگی و هنری در روستاها

مقدمه

به منظور توسعه روستایی و با محوریت کارآفرینی مدنظر، این برنامه بر اساس ماده های ۲۷، ۹۲، ۹۸، ۹۹ و ۱۰۰ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد می‌شود. گسترش کارآفرینی در روستاها یکی از ساده‌ترین راه‌های نیل به توسعه روستایی است، اما توسعه‌ی روستایی توسعه‌ای بر پایه فرهنگ است، زیرا زمینه‌های فرهنگی در روستا در جلوگیری و پیشبرد توسعه مهم است. با چنین نگاهی، راه اندازی "خانه‌های کار و فرهنگ روستایی" برای شکل‌گیری مجموعه‌های ترکیبی کسب و کارهای روستایی با توجه به عنصر فرهنگ در چارچوب مفهومی زیر قابل تبیین است:

۱. کسب و کارهای ترکیبی روستایی

بررسی‌ها نشان می‌دهد که یکی از علل ناکامی راه اندازی کسب و کارهای روستایی، منفرد بودن و به تبع آن پرهزینه بودن این کسب و کارهاست. بر اساس همین منطق، امروزه با مفاهیمی مثل کشاورزی چند کارکردی رو به رو هستیم که از دیدگاه برخی، یکی از راه‌های توسعه روستاهاست. در این چارچوب به جای راه اندازی یک کسب و کار در روستا، این طرح به دنبال راه‌اندازی مجموعه‌ای از کسب و کارهای روستایی است که در پیوند با یکدیگر باشند. بدیهی است وجود کسب و کارها کنار یکدیگر موجب نوعی هم‌افزایی می‌شود.

۲. فرهنگ به مثابه ملات انسجام بخش کسب و کارهای روستایی

کسب و کارهای روستایی هنگامی موفق و موثر خواهند بود که با شیوه‌ی زیست، ارزش‌های زندگی و آموزش و توانمندسازی مرتبط باشد. بنابراین، توسعه روستایی علاوه بر آنکه همزمان موجب توسعه‌ی فرهنگی و اجتماعی است، هر نوع کسب و کار در محیط روستایی نیز خود به خود نسبتی با فرهنگ دارد. این نسبت از زاوایای مختلف قابل تبیین است. در طراحی کسب و کارها توجه به ظرفیت‌های فرهنگی و داشته‌های روستا بسیار مهم است. این داشته‌ها شامل دانش‌های بومی، شیوه‌ی زیست، آیین‌ها و ارزش‌های محلی است.

برای جمع بین داشته‌های فرهنگی با دانش و تخصص روز در روستاها می‌توان از مفهوم بازآفرینی فرهنگی مدد گرفت. به بیان دیگر، روزآمد کردن سرمایه‌های فرهنگی روستا و نقش‌آفرینی این سرمایه‌ها در جهان کنونی حایز اهمیت است. با چنین نگاهی، عنصر پیوند دهنده‌ی کسب و کارهای روستایی در کنار هم، عنصر فرهنگ است. برخی از کسب و کارهای فرهنگی می‌توانند به عنوان عاملی انسجام بخش عمل کنند و از طرف دیگر کارکردهای فرهنگی برخی از مشاغل نیز می‌توانند این عامل انسجام بخش باشند.

۳. راه اندازی کسب و کارهای روستایی در چارچوب الگوی توسعه‌ی اجتماع محور محلی

پرسش‌هایی مانند: چه کسب و کارهایی برای چه اقلیم‌هایی مناسب است؟ شرایط هر روستا برای راه‌اندازی کسب و کارها چگونه است؟ سرمایه‌ها و منابع و ظرفیت‌ها و امکانات هر روستا برای راه اندازی کسب و کار چگونه است؟ و ... پرسش‌های مهمی‌اند که پاسخ دادن به آن‌ها بر اساس پژوهش‌هایی که در مرکز طراحی و اجرا شود، تقریباً غیر ممکن است و نیازمند تمرکز زدایی از برنامه‌ریزی توسعه روستایی است. مشارکت جوامع محلی در برنامه‌ریزی می‌تواند تفاوت‌ها در شرایط اجتماعی و

فرهنگی و جغرافیایی و سیاسی در برنامه‌ها را مورد توجه قرار دهد. با توجه به ساختار مدیریت در نظام اداری کشور، طبیعی است که از برنامه‌های محلی نمی‌توانیم سخن بگوییم، اما می‌توان از یک برنامه ملی منعطف سخن گفت و از برنامه‌های محلی در ذیل آن. به عبارت دیگر، چارچوب‌های کلی در قالب برنامه ملی بیان می‌شود و برنامه‌های عملیاتی به صورت محلی تدوین و اجرا می‌شوند. روستاهای ایران از تنوع جغرافیایی، قومی، زبانی و شیوه‌ی زیست برخوردارند و طبیعتاً برای توسعه محلی نیازمند برنامه ریزی محلی هستند.

یکی از دلایل شکست برنامه‌های توسعه در پاره‌ای از مقاطع، عدم مشارکت روستاییان در برنامه هاست. برنامه‌ای که مطابق با خواست و نیازهای آنان نباشد، یا نیازشان توسط کسانی دیگر تشخیص داده شود، حتی اگر باعث مقاومت نشود، منجر به عدم مشارکت می‌شود. بنابراین علاوه بر انتخاب رویکرد توسعه‌ی محلی و امکان برنامه‌ریزی محلی در چارچوب یک برنامه ملی منعطف، در تدوین برنامه‌ی محلی نیز باید از مشارکت حداکثری مردم بهره گرفته شود. با انتخاب رویکرد اجتماع محوری می‌توان زمینه مشارکت روستاییان را فراهم کرد.

۴. توسعه مبتنی بر زیست پایدار

انتخاب رویکرد زیست پایدار می‌تواند هم به کاهش هزینه بیانجامد و هم مزیت‌های محلی را مد نظر قرار دهد و از تخریب محیط زیست جلوگیری کند.

زیست پایدار هم در اسناد بین‌المللی و هم تحت عنوان توسعه‌ی پایدار در اسناد ملی مورد توجه قرار گرفته است. انتخاب زیست پایدار به عنوان یکی از رویکردهای مهم برنامه، همزمان که نشان از توجه به محیط زیست دارد، رویکردی فرهنگی و ترجیح برخی از ارزش‌های محلی نسبت به ارزش‌های جهانی است و تاکید بر این نکته که آنچه در دنیای جدید تولید شده لزوماً بهتر از قدیم نیست.

اهداف

اهداف کلی

- توسعه روستایی
- ایجاد فرصت‌های شغلی جدید برای روستاییان
- احیای دانش‌ها، آیین‌ها و مشاغل بومی و به کارگیری آن در کارآفرینی
- افزایش مشارکت روستاییان در برنامه ریزی توسعه محلی
- افزایش مهارت‌های کاری و دانش کارآفرینی روستاییان
- کمک به زیست پایدار روستایی

اهداف کمی

دستیابی به بخشی از اهداف مندرج در برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی سال ۱۳۹۶ به شرح ذیل:
- کاهش نرخ بیکاری در کشور

- ایجاد ۱۰۰۰ فرصت شغلی مستقیم در روستاها در مرحله آزمایشی
- آموزش مهارت شغلی و دانش کارآفرینی به مردان و زنان ۵۰ روستای کشور در مرحله آزمایشی
- برگزاری کارگاه برنامه ریزی مشارکتی در ۵۰ روستای کشور در مرحله آزمایشی

راهبرد کلی و سیاست های اجرایی

راهبرد کلی

راه اندازی خانه های کار و فرهنگ روستایی برای شکل گیری مجموعه های کسب و کار ترکیبی روستایی و کارآفرینی

سیاست های اجرایی

- مشارکت و هم افزایی دستگاه های اجرایی، دهیاری ها، شوراهای اسلامی و دستگاه های محلی و بخش خصوصی برای راه اندازی کسب و کارهای روستایی به منظور ایجاد فرصت های شغلی برای روستاییان
- توانمند سازی روستاییان در برنامه ریزی برای توسعه روستایی و کارآفرینی با برگزاری کارگاه های آموزشی و برنامه ریزی محلی
- تسهیلگری دستگاه های اجرایی برای راه اندازی کسب و کارهای روستایی
- تسهیلگری برای شناخت مزیت های روستاهای کشور و احصای توانمندی ها و ظرفیت ها برای راه اندازی کسب و کارهای متناسب
- ارزش آفرینی برای کسب و کارهای روستایی و تولیدات محلی
- تسهیل در توسعه بازار محصولات و خدمات روستایی
- تقویت فرهنگ کار و کارآفرینی، تولید ثروت و اشتغال مولد از طریق مداخلات سیاستی، نهادی و آموزشی
- بهره گیری از ظرفیت نهادهای عمومی غیردولتی در ایجاد اشتغال و توسعه کسب و کار
- ترغیب و تشویق بخش خصوصی برای سرمایه گذاری در کسب و کارهای روستایی
- کمک به شکل گیری زیست بوم های کسب و کارهای روستایی

اقدامات

۱- اقدام محوری

طرح راه اندازی موسسات فرهنگی و هنری کار و فرهنگ روستایی برای شکل گیری مجموعه ی ترکیبی کسب و کارهای روستایی با محوریت فرهنگ در روستاها

بر اساس این طرح از طریق توانمندسازی، برنامه ریزی مشارکتی و اقدامات حمایتی با محوریت فرهنگ مجموعه ای از کسب و کارهای روستایی به صورت متمرکز یا غیر متمرکز در مرحله اول در ۵۰ روستای ایران به صورت آزمایشی شکل می گیرد و در صورت موفقیت پس از اصلاح و بهبود برای اجرای آن برای سال های بعد در روستاهای متقاضی برنامه ریزی می شود.

۲. اقدامات زیربنایی

- الف) تشکیل دفتر تسهیلگری توسعه کسب و کارهای روستایی
دفتر تسهیلگری در مرحله آزمایشی به صورت متمرکز در تهران با اهداف زیر تشکیل می شود:
- ۱- الف) کمک به تسهیل و تسریع در راه اندازی کسب و کارهای روستایی از طریق مذاکره و تعامل با دستگاه های اجرایی، بانک ها و دستگاه هایی مرتبط
  - ۲- الف) آموزش و توانمندسازی روستاییان برای راه اندازی کسب و کار
  - ۳- الف) ارائه مشاوره به روستاییان برای راه اندازی کسب و کار
  - ۴- الف) کمک به مجموعه سازی و ترکیب کسب و کارهای روستایی
- با توجه به محدودیت های دستگاه های اجرایی در تغییر ساختار و افزودن ساختارهای جدید، دفتر تسهیلگری می تواند به دو شکل زیر تشکیل شود:
- به عنوان وظیفه به یکی از موسسات وابسته به دستگاه اجرایی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا وزارت کشور) الحاق شود.
  - به عنوان پروژه به بخش خصوصی واگذار و با نظارت بخش دولتی فعالیت کند. (این شیوه موثرتر به نظر می رسد).
- ب) آموزش و توانمند سازی روستاییان برای توسعه محلی
کمک به تدوین برنامه توسعه محلی هر کدام از روستاهای هدف با استفاده از الگوهای برنامه ریزی مشارکتی و از طریق برگزاری کارگاه
- ج) رفع موانع و اصلاح مقررات
- ۱- ج) حذف مقررات زاید و اصلاح مقررات برای تسهیل در فضای کسب و کار
  - ۲- ج) تدوین مقررات مورد نیاز برای امکان ترکیب کسب و کارها و مشاغل چند کارکردی

۳. کمک به شکل گیری زیست بوم کسب و کارهای روستایی با محوریت فرهنگ

- الف- حمایت از تشکیل شبکه های کسب و کاری منطقه ای و کشوری متشکل از شرکت های تعاونی یا موسسات روستاهای عضو طرح از طریق آموزش و توانمند سازی و حمایت های مالی در قالب شرکت، شرکت های تعاونی، موسسات فرهنگی چند منظوره و ..... (آیین نامه حمایت توسط معاونت روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری، وزارت کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و صندوق کارآفرینی امید تدوین خواهد شد).
- ب- حمایت از راه اندازی فروشگاه های محصولات تولید شده در شرکت های تعاونی یا موسسات طرح توسط آنان در شهرهای بزرگ، گذرهای فرهنگ و هنر و ... (آیین نامه حمایت توسط معاونت روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری وزارت کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و صندوق کارآفرینی امید تدوین خواهد شد).
- ج- حمایت از برگزاری بازارهای موقت فصلی، ماهانه و هفتگی فروش محصولات تولید شده در شرکت های تعاونی یا موسسات طرح (آیین نامه حمایت توسط معاونت روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری، وزارت کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و صندوق کارآفرینی امید تدوین خواهد شد).
- د- حمایت از راه اندازی فروشگاه های سیار کتاب و محصولات فرهنگی تولید شده در روستا (با تبدیل ون، مینی بوس و

توبوس به فروشگاه) (آیین نامه حمایت توسط توسط معاونت روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری، وزارت کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و صندوق کارآفرینی امید تدوین خواهد شد).

۵) حمایت از فروشگاه های آنلاین و نرم افزارهای عرضه محصولات تولید شده در شرکت های تعاونی یا موسسات طرح (آیین نامه حمایت توسط توسط معاونت روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری، وزارت کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و صندوق کارآفرینی امید تدوین خواهد شد).

۴. اقدامات شتاب دهنده

۱. برگزاری جشنواره روستاهای خلاق (مبتنی بر کسب و کارهای ترکیبی روستای و اقتصاد اخلاق) توسط معاونت روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری، وزارت کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با رویکرد ترویجی و ترغیبی و شتاب دهنده
۲. برگزاری رویداد استارت‌آپ های روستایی (مبتنی بر کسب و کارهای ترکیبی روستا و اقتصاد اخلاق)

طرح راه اندازی

موسسات فرهنگی و هنری کار و فرهنگ روستایی

بر اساس این طرح از طریق توانمندسازی، برنامه ریزی مشارکتی و اقدامات حمایتی با محوریت فرهنگ مجموعه ای از کسب و کارهای روستایی به صورت متمرکز یا غیر متمرکز در مرحله اول در ۵۰ روستای ایران به صورت آزمایشی شکل می گیرد و در صورت موفقیت پس از اصلاح و بهبود برای اجرا در سال های بعد در روستاهای متقاضی برنامه ریزی می شود. فرهنگ در شکل گیری مجموعه های ترکیبی کسب و کارهای روستایی هم چون بستری از ارزش ها و باورهاست که در موفقیت و عدم موفقیت کسب و کارها نقش دارد. علاوه بر این، به طور مستقیم و غیر مستقیم به صورت های زیر با شکل گیری کسب و کارها نسبت برقرار می کند:

- فرهنگ پیوند دهنده کسب و کارهای متنوع به یکدیگر با معنا بخشی به این ترکیب است.
- فرهنگ می تواند با روایت آفرینی از هر کدام از مشاغل به آن جنبه های نمادین و چند کارکردی بدهد.
- فرهنگ به مثابه پایه اقتصاد خلاق می تواند مشاغل بسیاری را تحت تاثیر قرار دهد.
- دست ساخته ها و تولیدات هنرهای سنتی و فرهنگی به طور مستقیم در کسب و کارها نقش دارند.
- تشکیل گروه های هنری مثل گروه موسیقی و نمایش و بازی های محلی هم می تواند جنبه فرهنگی داشته باشد و هم جنبه اقتصادی.
- فرهنگ می تواند با انتقال تجربه ها و دانش های بومی و اقتصادی کردن آن ها در کسب و کارها تاثیر بگذارد.
- فرهنگ می تواند از جنبه اطلاع رسانی و تبلیغات با خلق ارزش های تازه برای خدمات و تولیدات کسب و کارهای روستایی نقش داشته باشد.
- نهادهای فرهنگی می توانند به عنوان نهادهای آموزش دهنده و تسهیلگر در شکل گیری مجموعه های ترکیبی کسب و کارهای روستایی نقش ایفا کنند.

گستره اجرا

در مرحله آموزشی ۵۰ روستا از سراسر کشور با در نظر داشتن معیارهای زیر برای این منظور انتخاب می شوند:

- تنوع زبانی و قومی روستاها
- تنوع جغرافیایی و اقلیمی
- تنوع کسب و کارهای رایج
- آمادگی روستا برای مشارکت در طرح

روستاهای واجد شرایط

مشارکت در این طرح داوطلبانه است و آمادگی روستا برای مشارکت در طرح باید سنجیده شود. آمادگی با معیارهای زیر سنجیده خواهد شد:

- موافقت و همکاری شورای اسلامی و دهیاری
- موافقت نهادهای فرهنگی مثل کتابخانه
- آمادگی سرمایه گذار یا سرمایه گذاران برای مشارکت در طرح
- تبصره:** ترجیحا سرمایه گذار یا سرمایه گذاران ساکن روستا باشند یا زادگاهشان در آن روستا باشد.
- آمادگی مردم برای مشارکت

*با توجه به هم افزایی نهادهای روستایی در جشنواره روستاهای دوستدار کتاب، تمام روستاهای دوستدار کتاب به اضافه روستاهایی که فعالیت ویژه ای داشته اند و از طرف وزارت کشور یا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی معرفی می شوند، می توانند در فهرست اولیه قرار گیرند.

فعالیت های ذیل طرح

- شناسایی روستاهای آماده
- برگزاری کارگاه های آموزشی توانمند سازی و برنامه ریزی مشارکتی در روستاهای آماده
- تدوین فهرست ظرفیت ها و توانمندی ها، امکانات و سرمایه های مادی، سرمایه های نمادین، سرمایه های انسانی با مشارکت مردم و ....
- تدوین فهرست کسب و کارهایی که ظرفیت راه اندازی آن به لحاظ تخصص، امکانات و .... وجود دارد.
- شناسایی کسب و کار فرهنگ محور در روستا
- آموزش طراحی کسب و کار به مردم
- آموزش تدوین طرح تجاری (بیزنس پلن) کسب و کار
- کمک به تدوین طرح خانه کار و فرهنگ برای شکل گیری مجموعه ترکیبی کسب و کارهای روستا با محوریت فرهنگ
- حمایت از راه اندازی خانه کار و فرهنگ

روش های راه اندازی

سه روش راه اندازی خانه کار و فرهنگ عبارتند از:

الف) روش متمرکز

در این روش همه کسب و کارها در یک مکان کنار هم قرار می گیرند و از کنار هم قرار گرفتن این کسب و کارها امکان

خلق ارزش های جدید فراهم می شود.
این روش نیازمند داشتن فضای بزرگ و کافی است.

(ب) روش غیر متمرکز

در این روش کسب و کارها به صورت خانگی است ولی در ساختاری نهادی با یکدیگر همکاری می کنند و فضای متمرکز اندکی نیاز دارند. در این روش هر کس در خانه یا کارگاه خود در چارچوب یک روش همکاری و بر اساس نقشی که برایش طراحی شده است، فعالیت می کند. از این روش در برخی از صنایع دستی و برخی کسب و کارهای عرضه صنایع دستی مثل زین استفاده می شود.

(ج) روش نیمه متمرکز

این روش تلفیقی از دو روش قبلی است. برخی از مشاغل در کنار هم و برخی به صورت پراکنده و خانگی انجام می گیرد. هر کدام از این سه روش ویژگی های مثبت و منفی ویژه ای دارند.

مکان کسب و کار

در انتخاب روش متمرکز و نیمه متمرکز بسته به نوع کسب و کارها به فضایی متناسب نیاز است. برای تهیه مکان می توان از روش های زیر استفاده کرد:

(الف) ساختن مکان با تسهیلات ارزان

(ب) واگذاری فضاهای استفاده نشده دولتی و عمومی مثل مدارس، شرکت های تعاونی و ...

(ج) نوسازی و بازسازی خانه ها و مکان های قدیمی روستا با تسهیلات ارزان

ساختار اداری مجموعه

برای راه اندازی این مجموعه ها در ساختار حقوقی کشور روش های مختلفی وجود دارد، اما ساده ترین و کم هزینه ترین روش ها عبارتند از:

- شرکت تعاونی

تاسیس شرکت تعاونی در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

- تاسیس موسسه چند منظوره فرهنگی و هنری در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

- ارایه مجوز خانه های کار و فرهنگ به صورت مشترک توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

نهادهای متولی ملی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (معاونت امور فرهنگی)

معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری

وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور)

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

صندوق کارآفرینی امید

نهادهای همکار

وزارت جهاد کشاورزی
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزارت ارتباطات و فناوری

نهادهای محلی

بخشداری
شورای اسلامی
دهیاری
کتابخانه
نهادهای غیردولتی روستا

منابع مالی

کارآفرینی اجتماعی در قالب خیریه‌ها
سرمایه‌گذاران بخش خصوصی ترجیحاً روستایی یا با تبار روستایی
حمایت‌های دولتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت کشور
منابع بانکی تسهیلات کارآفرینی صندوق کارآفرینی امید
موسسات، نهادها و بنیادهای فعال در حوزه روستایی

کسب و کار یا فعالیت فرهنگی محور

با توجه به اینکه در روش‌های کارآفرینی اجتماعی گروه‌های خیر و داوطلب، ممکن است فعالیت‌های محور کسب و کارها قرار گیرد که خود کسب و کار محسوب نمی‌شود، بدین دلیل هم با عنوان کسب و کار آمده و هم با عنوان فعالیت. کسب و کارها و فعالیت‌های زیر می‌توانند محور این فعالیت‌ها قرار بگیرند:

۱. فروشگاه‌های سیار کتاب و محصولات فرهنگی

۲. کارگاه‌های چاپ دستی و بسته‌بندی

۳. کارگاه‌های آموزشی (آموزشگاهها)

۴. کتابخانه‌ها

۵. نهادهای داوطلبی و خیریه

۶. موزه‌ها

۷. شرکت‌های دانش‌بنیان

۸. سینما سیار

۹. خانه مد (مد و لباس)

کسب و کارهای روستایی مجموعه

صنایع دستی

کشاورزی چند کارکردی

بومگردی

هنرهای نمایشی و موسیقی

کتابفروشی سیار

گردشگری روستایی

کارگاه تولید کتاب پارچه‌ای

کارگاه‌های تولید عروسک

کارگاه‌های چاپ دستی و...

گیاهان دارویی

صنایع غذایی

فروشگاه‌های محصولات فرهنگی روستایی

راه اندازی شبکه‌های تولیدات روستایی

بازارهای بین‌المللی صنایع دستی

ایجاد و توسعه مراکز و خانه‌های صنایع خلاقانه

گردشگری مبتنی بر ظرفیت‌های فضای مجازی

اکوکمپ‌های بوم‌گردی بیابانی

گردشگری کشاورزی

مراکز تفریحی و سرگرمی

کسب و کارهای تولید محتوا (دیجیتال)

توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان

کسب و کارهای بخش خدمات اجتماعی، آموزشی و عمومی (منتخب)

مراحل انجام پروژه

۱. تشکیل گروه اجرایی با مشارکت معاونت روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری، وزارت کشور، وزارت فرهنگ و

ارشاد اسلامی و صندوق کارآفرینی امید، وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

۲. تشکیل دفتر تسهیلهگری

۳. انتخاب ۱۰ روستای اولیه بر اساس میزان آمادگی

۴. برگزاری کارگاه توجیهی برای تسهیلهگران همکار طرح

۵. برگزاری کارگاه های دو روزه توسط تسهیلهگران در ۱۰ روستا(موضوعات: توانمند سازی و برنامه ریزی مشارکتی، تدوین فهرست ظرفیت ها و توانمندی ها، امکانات و سرمایه های مادی، سرمایه های نمادین، سرمایه های انسانی با مشارکت مردم و شناسایی کسب و کار فرهنگی محوری در روستا، آموزش طراحی کسب و کار به مردم و آموزش تدوین طرح تجاری کسب و کار...)

۶. تدوین فهرست کسب و کارهایی که ظرفیت راه اندازی آن به لحاظ تخصص، امکانات و .... وجود دارد توسط دهیاری و با مشورت تسهیلهگران بر اساس نتایج کارگاه ها

۷. یافتن سرمایه گذار یا سرمایه گذاران و بررسی صلاحیت های حرفه ای آنان (

۸- کمک به تدوین طرح راه اندازی مجموعه ترکیبی کسب و کارهای روستا با محوریت فرهنگ

۹- حمایت از راه اندازی مجموعه از طریق اعطای تسهیلات ارزان و کمک بلاعوض

زمان بندی

۱. تشکیل گروه اجرایی (ماه اول)

۲. تشکیل دفتر تسهیلهگری(ماه اول)

۳. انتخاب ۱۰ روستای اولیه و ۴۰ روستای بعدی بر اساس میزان آمادگی و تایید آن (ماه دوم)

۴. برگزاری کارگاه توجیهی برای تسهیلهگران همکار طرح (ماه دوم)

۵. برگزاری کارگاه های دو روزه توسط تسهیلهگران در ۱۰ روستا(ماه سوم)

۶. اصلاح و بهبود مباحث کارگاه ها بر اساس تجربه ۱۰ روستا (ماه چهارم)

۷. تدوین طرح راه اندازی مجموعه ترکیبی کسب و کارهای هر روستا (ماه چهارم)

۸. برگزاری کارگاه های دو روزه توسط تسهیلهگران در ۴۰ روستای دیگر(ماه پنجم)

۹. شروع مرحله اجرایی راه اندازی ۱۰ روستا

۱۰. افتتاح اولین مجموعه در یک روستا (ماه هشتم)

۱۱. افتتاح دست کم ۴۰ مرکز کار و فرهنگ روستایی تا پایان سال ۹۹